

**PRIROČNIK ZA USPOSABLJANJE V STORITVENEM
UČENJU ZA RELEARN PLASTICS:
INOVATIVNE METODOLOGIJE UČENJA V ŠOLAH ZA
KREPITEV OZAVEŠČENOSTI IN AKTIVNEGA
DRŽAVLJANSTVA O PORABI PLASTIKE**

PRIROČNIK ZA UČITELJE V SREDNJIH ŠOLAH

Intelektualni rezultat 3 – učno gradivo: plastika v

Evropi

Ta dokument je rezultat intelektualnega rezultata številka 3 projekta ERASMUS+ št: 2020-1-SI01-KA201-075895 „**Innovative learning methodologies in schools for strengthening the awareness and active citizenship about plastics consumption - ReLearn Plastics**“.

To delo je koordinirala organizacija Asociació cultural CRESOL - Art and creativity for social development, sustainable and solidarity, ki je sodelovala z vsemi drugimi partnerji projekta ReLearn Plastics: Biotehniški center Naklo, Mladinski klub občine Stara Pazova - OKOSP, E - gimnazija, Univerza v Mariboru Slovenija, IES Cid Campeador, CSI Centre for Social Innovation LTD in P.G.M.S. (Private Grammar & Modern School).

Prekomerna uporaba plastike in njen vpliv na okolje sta danes ena izmed najbolj perečih tem. Čeprav se o njej veliko govori, je očitno, da se srednješolci še vedno premalo zavedajo našega problema.

POVZETEK

Ta intelektualni rezultat je del projekta Erasmus+ z naslovom "Relearn Plastics: inovativne učne metodologije v šoli za krepitev ozaveščenosti in aktivnega civilnega odnosa do porabe plastike".

V okviru tega projekta je bil ustvarjen naslednji intelektualni izdelek o uporabi storitvenega učenja (SL) na področju aktivnega državljanstva ter ekološkega in trajnostnega načina življenja. V naslednjih vrsticah so pojasnjeni opis, prednosti in ključne točke SL, sledi izvajanje metodologije SL v razredu in se konča s primerom SL, prilagojenim in razvitim v okviru projekta Relearn Plastics.

Ta intelektualni rezultat (IO3) se nanaša na srednješolske učitelje in je namenjen povečanju njihovega znanja o plastiki. Rezultat je sestavljen iz sistematizacije metodološkega orodja, praktičnih ukrepov in izkušenj najboljše prakse ter vključuje tehnično znanje v treh glavnih sklopih ali modulih.

Kazalo

MODUL 1.....	5
1 INOVATIVNA UČNA PEDAGOGIKA: STORITVENO UČENJE/ SERVICE-LEARNING	5
1.1 UVOD.....	5
1.2 RAZUMEVANJE STORITVENEGA UČENJA (SL-SERVICE LEARNING)	5
1.2.1 SL v Aktivnem državljskem izobraževanju.....	10
MODUL 2.....	12
2 METODOLOGIJA	12
2.1 KAKO ZAČETI	14
2.2 BLOK ZA PRIPRAVO	16
2.2.1 1. Stopnja: predstavitev ideje	16
2.2.2 2. Stopnja: vzpostavljanje partnerstev.....	17
2.2.3 3. Stopnja: načrtovanje projekta.....	17
2.3 IMPLEMENTACIJSKI BLOK	20
2.3.1 4. Stopnja: priprava projekta s skupino	20
2.3.2 5. Stopnja: izvajanje projekta.....	20
2.3.3 6. Stopnja: zaključek projekta s skupino	22
2.4 OCENJEVALNI BLOK.....	25
2.4.1 7. Stopnja: večžariščno vrednotenje.....	25
MODUL 3.....	27
3 UČENJE STORITEV V EVROPSKEM AKTIVNEM DRŽAVLJANSTVU IN DOBRE PRAKSE O PORABI PLASTIKE: "RELEARN PLASTICS"	27
ZAKLJUČEK.....	28
BIBLIOGRAFIJA	28

MODUL 1

1 INOVATIVNA UČNA PEDAGOGIKA: STORITVENO UČENJE/ SERVICE-LEARNING

V tem modulu bo opredeljen koncept učenja, da bi razumeli njegovo kompleksnost, kar bo bralce pripeljalo do različnih konceptov učenja in praks, med katerimi je tudi učenje s storitvami, metodologija učenja, ki ni nova, vendar še vedno velja za inovativno na več različnih načinov in področjih.

1.1 UVOD

Cambridgeov slovar učenje opredeljuje kot "proces razumevanja nečesa s preučevanjem ali izkušnjami". Ta proces je zapleten in večplasten, povezan pa je tudi z individualnim učenjem vsakega posameznika. To pomeni, da ga ni mogoče ustrezno opredeliti le z učenjem znanja o dejstvih, številkah in teorijah, saj je učenje povezano tudi z življenjem zunaj učilnice.

Zato učenje ne poteka le z opazovanjem in učenjem, temveč tudi v družbenem okolju, ki gradi osebno izkušnjo vsakega učenca. Vse to je del učnega procesa in prispeva k izobraževalnemu okolju. "Obstaja nekaj dokazov, da se lahko študijski pristopi študentov spremenijo kot odziv na učno okolje" (Cassidy, in Eachus, 2007: 311). Zato se v različnih izobraževalnih središčih uporabljajo različne metodologije in pedagogike, učenci pa glede na nalogo uporabljajo različne učne stile (Wolters, 1998, in Cassidy, in Eachus, 2007: 311).

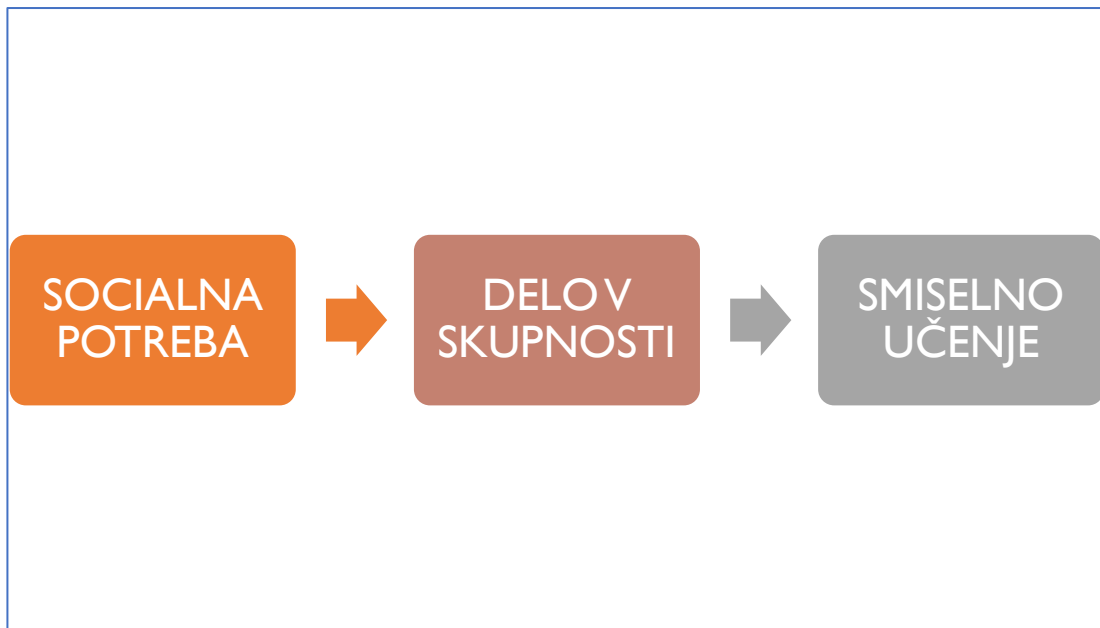
Ti učni stili imajo pomembno vlogo v učnem procesu. V zvezi z učnimi stili obstajajo tudi drugi koncepti, ki jih je treba upoštevati: 1) *procesiranje informacij*; intelektualna sposobnost učenca za razumevanje informacijskega procesa; 2) *učne preference*; prednostno učno okolje za vsako osebo; in 3) *učne strategije* (Moussa, 2014). Vse to je neposredno odvisno od posameznika.

Učenje je eden glavnih ciljev formalnega izobraževanja. Kako lahko torej izobraževalec pozitivno prispeva k učenčevim prednostim? Tu se lahko uvede metodologija storitvenega učenja (SL), saj lahko v dejavnost SL vključi različne učne stile, kot so vizualni, slušni, besedni, fizični, logični, socialni in samotarski. Uvedba različnih učnih stilov v učno dejavnost bo olajšala učni proces vseh učencev, saj bo vsakemu izmed njih en učni stil lažji za njegov učni proces.

1.2 RAZUMEVANJE STORITVENEGA UČENJA (SL-SERVICE LEARNING)

Kaj je storitveno učenje? Med različnimi opredelitvami pojma sta vedno prisotni dve značilnosti: izkustveno učenje in delo v skupnosti. Natančneje, dejavnost SL izhaja iz družbene potrebe, ki kot odgovor nanjo zahteva resnično storitev. Tu nastopijo učenci. Z opravljanjem te resnične storitve, ki je osredotočena na družbeno potrebo, lahko učenci dosežejo smiselno učenje z resničnimi izkušnjami. To pomeni, da se solidarnostna dejavnost poveže z učnim načrtom in študentom ponudi priložnost, da se učijo, hkrati pa so koristni za svojo skupnost (to je vzajemno koristno tako za skupnost kot za študente). Z drugimi besedami, popolna opredelitev metodologije SL je (Eyler, in Giles, 1999):

"Storitveno učenje je oblika izkustvenega izobraževanja, kjer učenje poteka v ciklu delovanja in razmišljanja, ko učenci sodelujejo z drugimi v procesu uporabe naučenega pri reševanju problemov skupnosti in hkrati razmišljajo o svojih izkušnjah, saj si prizadevajo doseči resnične cilje za skupnost in globlje razumevanje za sebe."

Slika 1. Storitveno učenje 1

Pomembno je poudariti, da morajo biti projekti SL obojestransko koristni za študenta in šolo, v katerem se SL izvaja. V primeru, da je projekt koristen le za institucijo, ki ni izobraževalna, projekt ne bo služil potrebam in zahtevam SL (O'Halloran, in O'Halloran, 1999: 19). To bi bila ena od glavnih značilnosti metodologije SL, načelo vzajemnosti.

Slika 2. Storitveno učenje 2

Poleg tega ima metodologija SL še štiri druge značilnosti, ki jo opredeljujejo: vzgoja za temeljne vrednote, izboljšanje bližnjega okolja, učenje v skupnosti ter razvijanje socialnih in državljskih kompetenc.

Obstaja soglasje o potrebi po vzgoji za vrednote, saj posamezniki delujejo in živijo v skladu z določenimi vrednotami. Poleg tega te vrednote posameznikom omogočajo, da izberejo in upravičijo svoj način življenja (Cámara Estrella, 2013: 188). Zato je pomembno razvijati socialno-družbene kompetence.

Slika 3. Ključne kompetence

Ta večina je zajeta v evropskem priporočilu 2006/962/ES o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, socialne in civilne kompetence pa so na kratko opisane kot "sposobnost

učinkovitega in konstruktivnega sodelovanja v družbenem in poklicnem življenju ter aktivnega in demokratičnega udejstvovanja, zlasti v vedno bolj raznolikih družbah".

Komunikacija med posameznikom in njegovo družbo poteka prek izobraževanja, pri čemer se mora izobraževanje približati resničnosti posameznika in hkrati pripraviti njegovo preoblikovanje v bolj trajnostno družbo, če je to potrebno.

Slika 4. Odnosi: Učitelj - Učenec - Skupnost

To bo v povezavi s prakso S-L pripomoglo tudi k izboljšanju bližnjega okolja, kar je tudi eden od ciljev izobraževanja. Poleg tega sta pri praksi S-L delo v skupnosti in učenje združena - in uravnotežena - v dejavnostih, zato se učenci učijo v skupnosti in hkrati razvijajo socialno-civilne kompetence. Na koncu so rezultati za vse udeležence enaki, saj so vedno vzajemni.

Zakaj je zanimivo prilagoditi SL v učilnicah? Uvajanje SL ima več prednosti, ena najpomembnejših pa je, da ta metodologija postavlja učence v ospredje in jih naredi za protagoniste. Učitelji morajo učence postopoma vključiti v razvoj vseh faz projekta SL. Poleg tega so projekti SL usmerjeni ne le v izboljšanje avtonomije učencev, temveč tudi v izboljšanje njihovih spretnosti osebne pobude. Poleg tega z vključevanjem učencev v skupnost ustvarjajo tudi mrežo z resničnimi akterji in jih tako približujejo svetu dela. Poleg tega Bruce W. Speck (2002) na podlagi treh različnih opredelitev SL, ki so jih pripravili Rosenberg, Forman in Wilkinson ter Cushman, navaja, da:

“učenje s storitvami (SL) je način za premagovanje ločenosti z vključevanjem in sodelovanjem. Kar zadeva povezovanje in vključevanje, učenje s storitvami združuje

raziskovanje, poučevanje in storitve, združuje delo v skupnosti z učenjem v razredu in pripravlja študente na sodelovanje v javnem življenju ter tako povezuje teorijo in prakso”

S pomočjo SL lahko učenci pridobijo tudi celovitejše razumevanje sodobne družbe, kar jih ozavešča o vprašanih, s katerimi se sooča sodobna družba. V tem smislu učenci nimajo le akademskih, temveč tudi družbene in čustvene koristi, saj so vključeni v resnični svet in razvijajo tudi svojo državljansko odgovornost.

Čeprav so učenci v središču prakse SL, pa, kot navaja Kaye (2002) v svoji knjigi, projekt SL ne zagotavlja smiselnih načinov le za učence, temveč tudi za upravitelje, učitelje in ustanove skupnosti ter njene člane, ki se "s premišljenim razmišljanjem in delovanjem usmerjajo k skupnemu cilju, ki prinaša obojestranske koristi".

Končno je ena od sestavin storitvenega učenja tudi refleksija o opravljeni storitvi, ki jo razlikuje od drugih oblik prostovoljstva in vključevanja v skupnost (Hatcher, in Bringle, 1997, povzeto po Stukas Jr. et al., 1999), pomaga pri razumevanju naučenega.

1.2.1 SL v Aktivnem državljanskem izobraževanju

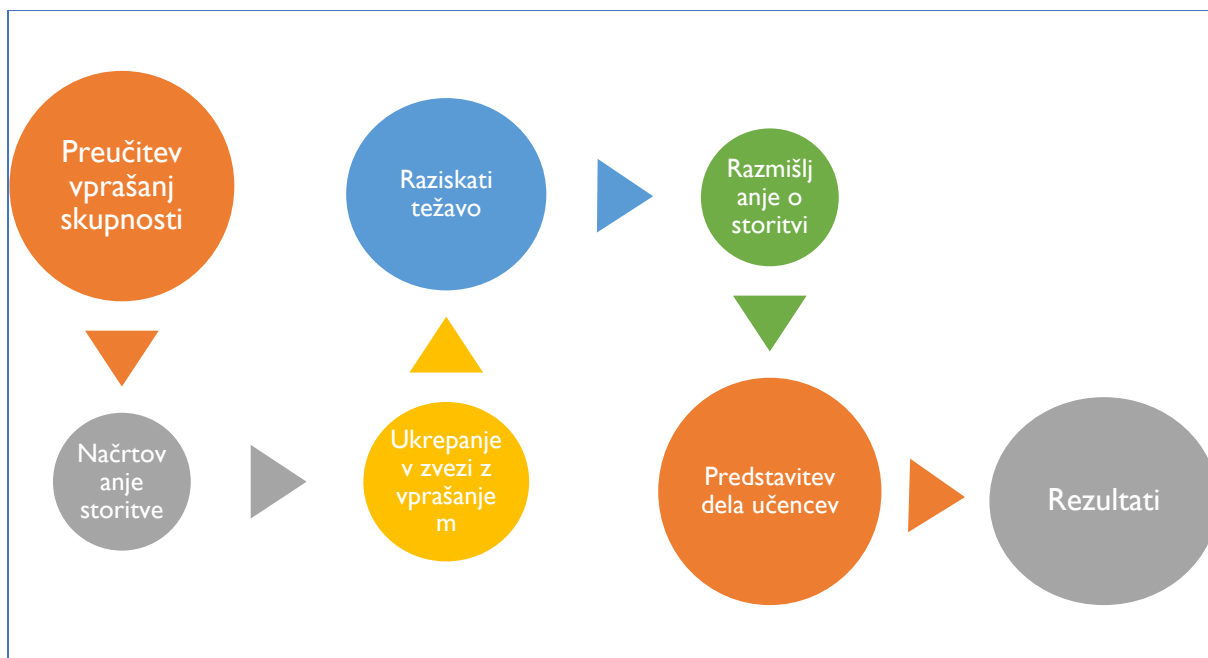
Razlog za izbiro metodologije SL je, da je lahko sestavni del aktivnega državljanskega izobraževanja, ki vključuje možnost sodelovanja s skupnostjo, ne da bi pri tem pozabili na učne cilje.

Kot že omenjeno, je v okviru storitvenega učenja mogoče prilagoditi učne cilje predmeta; vključenost institucije, fakultete in študentov v skupnost; učne rezultate študentov; inovativno pedagoško podporo učenju; potrebe skupnosti v učnem procesu; pa tudi postopke refleksije/ocenjevanja učenja (Bringle, R. G., in Steinberg, K; 2010). Poleg tega gre tudi za dinamično strategijo povezovanja teorije in prakse s skupnostjo za doseganje smiselnih izobraževalnih ciljev z različnimi učnimi procesi.

Poleg že omenjenih kompetenc, pridobljenih s SL, je mogoče opredeliti tudi druge medosebne spretnosti, ki so povezane s SL in veljajo za bistvene za svet dela v 21. stoletju: reševanje konfliktov, reševanje problemov, komunikacija in poslušanje, občutek odgovornosti, prilagodljivost in izkazovanje spoštovanja. To pa zato, ker "pri storitvenem učenju ne gre le za 'služenje za učenje', temveč tudi za 'učenje za služenje' in vključevanje v skupnosti na različne načine" (Bringle, in Steinberg, 2010).

Poleg tega bo z vidika izobraževalnih ustanov izvajanje metodologije SL koristilo na različne načine, na primer z zagotavljanjem kakovostnega izobraževanja, povečanjem pomena za učence, vključevanjem v skupnost, povečanjem sodelovanja in partnerstva ... Pomembno je tudi poudariti, da šole obstajajo v skupnostih, zato je nenapisana odgovornost izobraževalnih središč, da so v teh skupnostih prisotna.

Skratka, z razvojem projekta SL se bo ustvarilo ustrežnejše izobraževanje za učence, hkrati pa se bo sodelovalo z zunanjimi partnerji iz skupnosti in spodbudilo ne le učence, temveč tudi vključeno osebo (Kaye, 2004).

Slika 5. Postopek od analize do rezultatov

MODUL 2

2 METODOLOGIJA

V tem modulu bodo pojasnjeni različni koraki za popoln razvoj izkušnje, ki temelji na storitvenem učenju; to je nov način poučevanja in učenja, pri čemer se vrača skupnosti.

Pri sistematizaciji metodologije se lahko zgodi, da je metodologija preveč poenostavljena ali pa je ni mogoče uporabiti v različnih kontekstih, ker ne upošteva nekaterih posebnosti različnih izkušenj. Zato, da bi ponudili orodje in usmerjali vzgojitelje za uporabo SL, da bi vedeli, kaj storiti v vsakem delu projekta, bodo na naslednjih straneh, ki temeljijo predvsem na dveh idejah za razvoj SL (Kaye in Battle), navedeni osnovni koraki SL za oblikovanje uspešnega projekta, ki temelji na tej pedagogiki. Kako torej izbrati pravilno metodologijo? To je odvisno od števila udeležencev, konteksta in avtonomije učencev ... učitelj/profesor se bo odločil, katero metodo bo uporabil v določenem razredu.

Kot je bilo že pojasnjeno, projekt storitvenega učenja izhaja iz družbene potrebe, ki zanima mlade, in ustvarja resnično storitev, ki jo mladi razvijejo kot odgovor na to potrebo (pri čemer vključuje tudi smiselno učenje). Poleg tega je pri večini projektov SL potrebno delo v mreži subjektov in institucij v okolici, brez katerih bi bilo nemogoče nadaljevati s projektom.

Mladostniki so sposobni opravljati zelo koristne stvari v različnih storitvenih sektorjih, ustvarjati vidne izboljšave v svoji okolici in razvijati svoje kompetence z veliko različnimi nalogami. Tako lahko na primer ozaveščajo prebivalstvo, izmenjujejo znanje, sodelujejo pri dejavnostih, povezanih z njihovim študijem, itd.

Izvajanje naloge SL se bistveno ne razlikuje od izdelave katere koli druge vrste projekta. Za pripravo kakovostnega projekta storitvenega učenja je treba upoštevati nekaj korakov. V tem primeru lahko te korake opredelimo v tri sklope (Battle, n.d.): priprava, izvedba in vrednotenje. Z vidika izobraževalca lahko te tri bloke na kratko opredelimo kot:

- **Priprava:** predhodni postopek pred izvajanjem, v katerem se zamisel oblikuje ob upoštevanju virov in načrtovanja projekta.

- **Izvajanje:** priprava skupine (na podlagi pripravljalne faze), izvajanje projekta in zaključek projekta v razredu.

- **Vrednotenje:** naknadna analiza izvedenega projekta ter njegovih izobraževalnih in socialnih rezultatov.

Slika 6. Mreženje

Poleg tega se ti trije bloki lahko razdelijo v več faz. ¹:

Slika 7. Trije bloki izvajanja nalog SL

Kljub temu ga je treba po Kaye (2004: 10) razdeliti na štiri sklope: priprava, ukrepanje, razmislek in predstavitev.

- **Priprava:** Ta sklop vključuje ugotavljanje potrebe, poznejšo raziskavo in analizo ter izdelavo akcijskega načrta. Vključuje že učence, ki jih vodi učitelj. Učenci opredelijo potrebo skupnosti in jo raziščejo, pri čemer vključujejo aktivno učenje in kritično mišljenje, da bi razumeli problem. Vse to vodi do akcijskega načrta, v katerem so analizirane njihove spretnosti in interesi. Na koncu te faze učenci poskušajo poiskati partnerstva.²
- **Ukrep:** nastane kot neposredna posledica prejšnjega bloka. V tem sklopu učenci opravijo storitev in pri tem spoznajo, kako lahko pouk uporabijo v vsakdanjem življenju, s čimer se njegov pomen prenese tudi zunaj učilnice. Poleg tega lahko učenci v tem delu opazujejo svoje prednost.
- **Refleksija:** gre za stalen proces, ki se lahko odvija v različnih fazah projekta SL (čeprav so za njeno obravnavo določeni posebni časi). To je čas za raziskovanje tega, kar se učijo, in

¹ Obstajajo tudi druge metodologije, ki so razdeljene na različne stopnje, vendar je njihovo delovanje podobno Batllóvemu vodniku. Na primer, po Garcii in Rubiu (2010) obstaja pet ukrepov: 1) priprava vzgojitelja; 2) načrtovanje skupine; 3) izvajanje skupine; 4) evalvacija skupine in 5) evalvacija vzgojitelja. [Martín García, X. y Rubio Serrano, L. (Coord.). (2010). *Prácticas de ciudadanía: diez experiencias de aprendizaje servicio*. Ediciones Octaedro, S.L. <https://elibro.net/es/ereader/learningbyhelping/61897?page=23>]

² Ta sklop se razlikuje od prejšnjega, saj se v tem primeru v projekt že začnejo vključevati učenci (to se zgodi v fazi izvajanja prejšnje teorije).

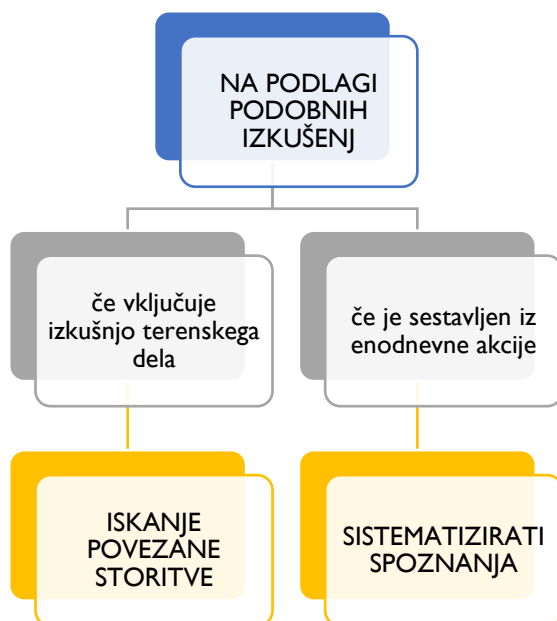
njegovega učinka, pri čemer za refleksijo uporabljajo kognitivne, socialne in čustvene vidike.

- **Demonstracija:** zagotavlja dokaze o tem, kaj so učenci dosegli med opravljanjem službe, in javno razkazuje njihovo strokovno znanje. To bo koristno za prepoznavanje njihovega dela in praznovanje njihovih dosežkov.

2.1 KAKO ZAČETI

V nadaljevanju so predstavljene štiri osnovne strategije, ki nas lahko vodijo pri začetku projekta SL (Battle, n.d.):

- **TRANSFORM:** dosežite osnovo iz prejšnjih izkušenj v SL. Upoštevajte, kaj je še potrebno, da se dejavnost spremeni v dejavnost v SL..

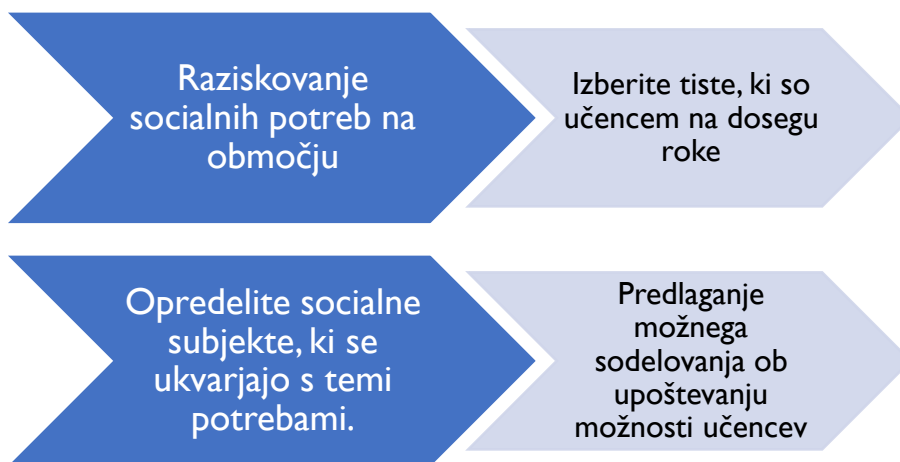
Slika 7. Podobne izkušnje

- **PONUDBA:** Poiščite prijazne družbene subjekte in ugotovite, ali bi lahko v zvezi z namenom, za katerega si prizadevajo, naši učenci opravili kakšno storitev.

Slika 8. Od preverjanja do ustvarjanja pilotnega projekta

- **KOPIRANJE:** posnemajte dober projekt SL na drugi šoli (upoštevati je treba vire in okoliščine šole ter poskusiti izbrati šolo s skoraj enakimi značilnostmi).
- **MAPIRANJE:** poiščite potrebe in priložnosti na območju

Slika 9. Od raziskovanja družbenih potreb do identifikacije družbenih subjektov

Da bi raziskali izzive in potrebe, nam lahko naslednji diagram, imenovan "Mapiranje področja", zagotovi dragocene in koristne informacije pri odločanju o določenem projektu:

MAPIRANJE PODOČJA

OBSEG STORITEV	ZAZNANI IZZIVI ALI SOCIALNE POTREBE	AKTERJI (družbeni subjekti ali institucije)
Varstvo narave, živali in okolja		
Sodelovanje ljudi		
Umetnost in kulturna dediščina		

Tabela 1. Mapiranje področja

Glede na izbrano metodologijo bodo učenci sodelovali v različnih fazah projekta. V primeru projekta Erasmus+, vključenega v to metodologijo, je bilo odločeno, da se uporabi metodologija Roser Batlle, ker so v projektu vključeni različni mednarodni partnerji in bo komunikacija v prvi fazi izjemno zapletena, če bodo vključeni vsi študenti. Kljub temu je bistveno, da se s študenti opravi predhodno delo, da se zamisel dozori, spodbudi implikacija in skupaj s skupino oblikuje zavezanost, kar študentom omogoča, da postanejo protagonisti. Učitelji so tisti, ki bodo ustrezno načrtovali ukrepe, ki jih je treba razviti v projektu, in vključili učence v vse faze izvajanja SL.

Da bi bila metodologija, ki temelji na Batllovem vodniku, bolj pojasnjena, bodo naslednje navedbe za vsako od stopenj olajšale izvedbo vsake od njih.

2.2 BLOK ZA PRIPRAVO

2.2.1 1. Stopnja: predstavitev ideje

Ustvariti preprosto, jasno in vizualno miselno podobo za vizualizacijo različnih elementov, ki bodo oblikovali telo projekta. Sestavljen je iz:

- Opredelitev, kje začeti: odgovori na naslednja vprašanja: kje se bo projekt nahajal, v kateri predmet bo vključen, kdo lahko pri njem sodeluje in kakšne so njihove vloge
- Družbena potreba: iskanje resničnih potreb, zaradi katerih so učenci zainteresirani in motivirani
- Konkretizacija storitve, ki jo je treba opraviti: izbira nalog, ki jih bodo opravljali učenci
- Učni cilji: spretnosti, znanja, kompetence, vrednote, ki jih bo storitev prinesla učence

PREDLOGI ZA VZPOSTAVITEV OMREŽJA

- Spoznajte drug drugega (potrebe, interese, delovno področje...)
- Povežite se s pravimi partnerji (prepričajte se, da delajo na področju in temi projekta)
- Začnite z majhnim in konkretnim projektom SL (nabiranje izkušenj za kompleksnejše in ambicioznejše projekte)
- Naučite se koordinirati (predhodne izkušnje)
- Napišite sporazume med partnerji (s posebnim poudarkom na opredelitvi organizacijskih zadev)
- Med izvajanjem storitve vzdržujte tekočo komunikacijo, da bi kar najbolje izkoristili prizadevanja in rešili morebitne nepredvidene dogodke s čim manj konflikti med strankami
- Spremljajte projekt s slikami ali posnetki (to se lahko uporabi za ocenjevanje, izmenjavo in krepitev projekta)
- Ponovite projekt, da bi utrdili omrežje (enkrat ni dovolj)
- Razširjanje projekta (tako je mogoče projekt utrditi in okrepiti mrežo).

2.2.2 2. Stopnja: vzpostavljanje partnerstev

Nato bo treba vzpostaviti zaveznitva v okolici, da se potrdi izvedljivost storitve in vzpostavi tesno sodelovanje, v katerem si bodo skupine in socialne pobude, ki delujejo na tem območju, delile obveznosti in pozornost.

Potrebujemo partnerje, ki vplivajo na skupnost in zagotavljajo dobre odnose z njo. Da bi to dosegli, moramo biti sposobni:

1. *Določite partnerje - subjekte ali institucije - s katerimi bi lahko sodelovali pri projektu.* Odvisno od načrtovanega projekta so to lahko na primer društva (sosedska, kulturna, okoljska), ki poznajo potrebe okolja in delujejo v skladu z njimi, ali javne ustanove z odgovornostmi na tem področju.

2. Vzpostavite jasen in konkreten odnos z izbranim subjektom in se dogovorite o storitvi, ki jo bodo mladi opravljali. Naš zaveznik bo projekt delil z drugimi, šola pa bo s to izkušnjo dobila veliko priložnosti, da se nauči, kako delati v mreži. Izobraževalni center mora dejavno sodelovati z družbenimi akterji v skupnosti: Nevladne organizacije, mestni svet, socialni in izobraževalni subjekti v soseski, fundacije itd. in z njimi sodelovati, deliti isti projekt, čeprav vsak prevzame svoj del - izobraževalni center bo opredelil učenje, ki ga morajo učenci doseči, socialni akterji pa bodo poskrbeli za boljšo opredelitev družbeno potrebne storitve.

2.2.3 3. Stopnja: načrtovanje projekta

Ko so določeni partnerji (socialni subjekt, javni zavod, drugi centri ...) in je zagotovljena izvedljivost zamišljene storitve, je čas za podrobno PLANIRANJE PROJEKTA.

Projekt bo izobraževalnega in socialnega značaja; brez omejitev je treba razmišljati le o izobraževalnih vidikih. Pomembno je posvetiti pozornost načrtovanju storitve, pa tudi zahtevam glede upravljanja in organizacije.

Ta tretja faza se osredotoča na tri glavne faze, in sicer:

1. *Podrobna opredelitev storitve*, ki jo bodo učenci opravljali. Ko je storitev bolj konkretna in oprijemljiva, bolje lahko mladostniki nadzorujejo, kaj dosegaajo.

2. *Opredelitev pedagoških vidikov projekta.* Čeprav so projekti običajno zelo globalni in ponujajo veliko priložnosti za učenje, je treba določiti prednostne naloge, da ne bi razpršili energije.
3. *Določite upravljanje in organizacijo celotnega projekta.* Organizacija projekta zunaj šolskih vrat v skupnosti je bolj zapletena kot katerikoli projekt v razredu. Kljub temu učencem omogoča, da delajo na vidikih resničnega življenja, ki so včasih preveč oddaljeni od akademskega konteksta.

QUESTIONS TO DEFINE THE SERVICE

1. What is the tangible objective of the service?
2. What specific tasks create the service? Are we going to do any in the classroom? What requirements are needed to develop the tasks?
3. Who is responsible for the project in the social entity? How will the school collaborate during the service?
4. What are the functions of the social entity?
5. How will the service performed be evaluated?

QUESTIONS TO DEFINE THE LEARNING OBJECTIVES

1. What is the student body like (strengths and weaknesses)?
2. In which subject or subjects will the project be placed?
3. What are the educational objectives pursued: knowledge, attitudes, values, skills, competences...?
4. What previous training will be necessary? And which ones will be done during the service?
5. How will the social entity contribute to the pedagogical aspects?
6. What will be the functions of the responsible teacher?
7. How will the learning be evaluated?

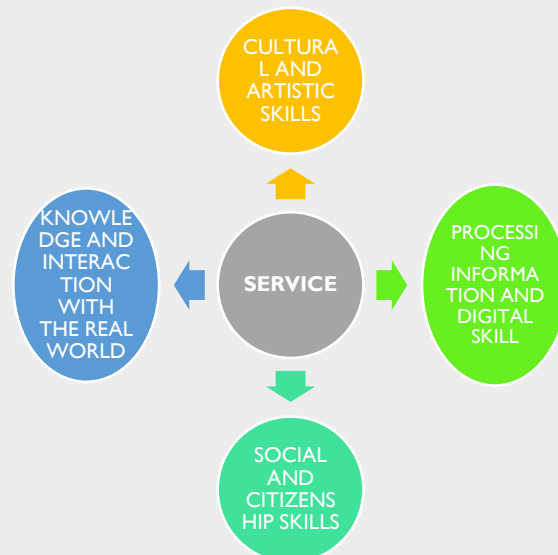
QUESTIONS TO DEFINE THE MANAGEMENT

1. What permits and insurance are needed?
2. How will families be informed and involved?
3. What human resources are needed?
4. How will the entity and the educational center relate to each other?
5. What materials and infrastructure are needed?
6. How will the experience be recorded?
7. What will be disseminated and how?
8. What is the project's budget and what funds will be used for it?

SPECIFY MANAGEMENT AND ORGANISATION | STAGE 3, PHASE 3

BATLLE, ROSER. GUÍA PRÁCTICA DE APRENDIZAJE-SERVICIO

Eden od predlogov za odločanje o ključnih spoznanjih v projektu je načrtovanje vseh možnih kurikularnih povezav, bodisi po predmetih bodisi po kompetencah. Na primer, v kampanji za razširjanje dediščine občine se lahko dela na vsebinah, povezanih s kulturo, poleg povezovanja izobraževalnih možnosti kulturne dediščine jezikovne spretnosti pri oglaševanju kampanje; spretnosti IKT pri razvoju videoposnetka za promocijo kampanje za razširjanje na družbenih omrežjih; osebna samostojnost in timsko delo itd. Ta tema bo služila za razlago tem, kot so razlike v vsakdanjem življenju v preteklosti, komunikacijski proces ali klasiki književnosti. Primer učnega načrta je lahko naslednji:

Za izvedbo te faze se predlaga izvedba naslednjih dinamičnih "projektnih rok": Da bi razmislili o osebnih prednostih in slabostih ter določili učni cilj, lahko učence prosimo, da, ko so prepričani, da bodo izvedli projekt učenja v službi, na papir narišejo silhueto ene od svojih rok.

Na prste napišejo zmožnosti ali sposobnosti, ki jih prepoznajo pri sebi in za katere menijo, da bodo koristne pri razvoju projekta.

Ločeno (na primer zunaj roke) bodo zapisali "šibko točko". Zapisali bodo tudi osebno učenje, ki ga želijo doseči s projektom.

2.3 IMPLEMENTACIJSKI BLOK

2.3.1 4. Stopnja: priprava projekta s skupino

Ključni del programa SL je priprava projektov s študenti. Na tej stopnji bodo učenci odkrivali pomen dejavnosti za razvoj, zavezanosti k pridobivanju in odgovornosti za doseganje dobrih rezultatov.

2.3.2 5. Stopnja: izvajanje projekta

Opravljanje storitev študentom omogoča učenje v resničnem življenju ter jim omogoča, da cenijo in osmislijo to, kar so študirali in na kar so se pripravljali. Med izvajanjem projekta potekajo štiri različne faze:

1. Izvajanje storitve. Ukrep zahteva veliko število zavez: točnost in pomoč, pravilno opravljanje stvari in prizadevanje za doseganje predlaganih ciljev.
2. Odnos do ljudi in subjektov na območju. Razvoj projekta zagotavlja priložnosti za komunikacijo z

Štiri strategije za delo v skupini

1. Motivirati jih: skupino je treba senzibilizirati za družbeno potrebo projekta, da bi jo spodbudili k zavezanosti in ukrepanju.
2. Diagnosticirajte družbeno potrebo: dajte učencem priložnost, da raziščejo problem, pridobijo podatke in izpeljejo sklepe ...
3. Opredelitev projekta: da bi projekt postal njihov lasten, morajo mladostniki razumeti, kakšen ukrep bodo razvili, kakšna bo njegova uporaba in v kakšnem okolju ter kaj se bodo iz njega naučili.
4. Organizacija dela: skupaj z njimi načrtujte storitev, organizirajte in določite delovne skupine, razdelite odgovornosti, določite urnik dela, ki se ga bomo držali....

ljudmi, ki običajno niso del kroga odnosov z učenci, tako da učenci uveljavljajo svojo empatijo in spoštovanje različnosti.

3. Evidentiranje, sporočanje in razširjanje projekta. Med izvajanjem projekta je primerno registrirati, kaj se dela (s fotografijami, videoposnetki in diagrami ...), in izvesti komunikacijsko kampanjo (povabilo medijem, uporaba šolske spletne strani ...), da se projekt razširja in okrepi zavzetost skupine.
4. Razmislek o izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju. Prepoznavanje in ugotavljanje, česa so se naučili med izvajanjem storitve, bo učencem pomagalo, da se bodo bolje zavedali vrednosti tega, kar izvajajo.
5. Krepitev komunikacije s prejemniki storitev izboljša empatijo in spoštovanje različnosti pri mladih.

Za razširjanje, obveščanje in registracijo projekta je mogoče posneti projektni video, ki odgovarja na naslednja ključna vprašanja:

Pri tem je treba upoštevati nekatere previdnostne ukrepe: pri izbiri glasbe ali vključevanju slik je treba paziti na avtorske pravice, pridobiti dovoljenje ljudi, ki bodo posneti, posnetka ne predvajati, ne da bi ga posneti ljudje videli in odobrili.

2.3.3 6. Stopnja: zaključek projekta s skupino

Zaključna in ocenjevalna faza z učenci mora temeljiti na razmislekih, vključenih v fazo načrtovanja in izvedbe projekta. Poleg tega mora imeti dvojno refleksijo: na eni strani mora temeljiti na storitvi, na drugi pa na učenju, ki ga je omogočila.

V tej zaključni in ocenjevalni fazi lahko ločimo štiri faze:

1. Razmislek o rezultatih storitve in njihovo vrednotenje. Odgovornost za opravljeno delo zahteva zaveza, ki jo je treba izpolniti do prejemnikov storitve.
2. Razmišljanje o doseženem učenju in njegovo vrednotenje. Učenci se morajo zavedati doseženega učenja in ga tudi ovrednotiti. Na ta način lahko občutijo hvaležnost za doživeto izkušnjo in ne pričakujejo le hvaležnosti od prejemnikov.
3. Projektiranje prihodnjih perspektiv: Ali bo imel projekt nadaljevanje? Če da, kdo ga bo prevzel? Ali pa je zaželeno, da se izvede drug projekt?
4. Praznovanje izkušnje z vsemi. Praznovanje je najboljši način za zaključek opravljenega dela. Priprava in izvedba zabave sta lahko majhen projekt znotraj velikega projekta

Poleg tega dobra ocena projekta povečuje avtonomijo in opolnomočenje mladih ter jim pomaga pri soočanju z novimi izzivi.

Slika 10. Uravnoteženje, vključevanje, merjenje in upravljanje

Pri ocenjevanju storitev s študenti je treba upoštevati štiri ključne vidike:

1. Lahko se zgodi, da je bil proces izvajanja projekta fantastičen, rezultati pa so vseeno precej slabi. Lahko se tudi zgodi, da so bili rezultati storitve odlični, vendar na račun konfliktnega procesa. Zato bodo morali učenci pri ocenjevanju svojega delovanja v službi ravnati objektivno in videti dvojni vidik projekta, akademski in družbeni.
2. Številni rezultati projekta so lahko povsem oprijemljivi, kar pomaga opredeliti uporabnost storitve. Zato je treba prešteti, kar je lahko in je smiselno: število upravičencev, količina proizvedenih izdelkov, ure dejavnosti ... Na podlagi vsega tega lahko pripravimo grafike, povzetke, stenske slike in druge elemente sinteze..

Za izvajanje te faze predlagamo, da se izvede "Cilj vrednotenja učenja" z grafiko, ki služi kot odraz individualnega vrednotenja in hkrati skupnega rezultata v veliki steni v obliki cilja. Ta dinamika je sestavljena iz naslednjih elementov:

Vsak član skupine prejme komplet nalepk. Z njimi bo na tabli s puščicami označil svojo oceno predhodno predlaganega učenja: veliko, precej veliko, malo, nič. Večje kot bo število nalepk na sredini tarče, boljša bo splošna ocena doseženega učenja.

2.4 OCENJEVALNI BLOK

2.4.1 7. Stopnja: večžariščno vrednotenje

Ko je projekt končan in ocenjen skupaj z učenci, je čas, da učitelji razmislijo o tej izkušnji in oblikujejo sklepe na različnih ravneh. Za celovito vizijo delovanja projekta SL je treba povezati različne poglede in/ali poudarke. Na tej stopnji so opredeljene štiri faze:

Vrednotenje skupine in njenih članov. V tej prvi fazi lahko opravite razmislek o teh vidikih:

- Kako so se razvijali njihovi interesi, stališča in vrednote?
- Kakšen akademski napredek v znanju in spretnostih smo opazili?
- Kakšna je bila dinamika skupine?

Ocenite povezovanje s subjekti. Pri projektu s takšnimi značilnostmi je bistveno poznati oceno, ki jo subjekti dajejo opravljeni storitvi, in skupaj z njimi razmisliti o tem, kako smo delali v mreži. Kaj je treba spremeniti ob naslednji priložnosti?

Samoocenitve izkušnje kot projekt. Treba je znati ovrednotiti sam projekt kot pedagoško izkušnjo, ki je lahko zelo dragocena za druge izobraževalce, ter razmisliti o novih izzivih.

Samooceniti se kot oseba, ki daje projektu energijo. V tej zadnji fazi je mogoče udeležencem zastaviti nekaj vprašanj; na primer naslednja:

- Ali nam je primanjkovalo usposabljanja na področju storitev?
- Ali smo pravilno načrtovali?
- Ali smo bili sposobni rešiti nepričakovane težave?
- Ali smo imeli težave pri komunikaciji s subjekti?

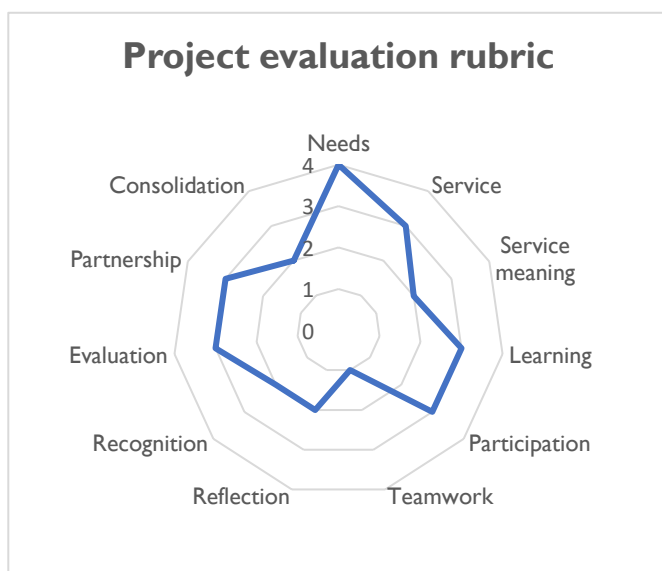
RAZMIŠLJANJA O TRAJNOSTI PROJEKTA

Za ocenjevanje projektov je predlagana rubrika: »rubrika ocenjevanja projektov«. Sestavljen je iz orodja za analizo z dvema dimenzijama:

- Dinamičnost, ki so "pedagoški elementi, ki, organizirani v skladu s posebnimi nameni, dajejo globalno obliko služenju učnim izkušnjam".

- Raven, ki ustreza stopnji pedagoškega razvoja posamezne dinamike.

Rubrika predstavlja dvanajst dinamik in štiri nivoje vrednotenja (od občasne in neorganizirane prisotnosti dinamike do maksimalne vključenosti udeležencev), predlaga načine analiziranja in debatiranja izkušenj ter oblike grafične predstavitve. Naslednji diagram prikazuje dvanajst ugotovljenih dinamik in štiri ravni vrednotenja. have been identified.

a. Enkrat ni dovolj (kot se dogaja pri drugih vrstah projektov). Za doseganje najboljših rezultatov je treba prakse SL ponavljati. Enkratni primer ne bo zagotovil dovolj informacij o tem, koliko je mogoče pridobiti iz te vrste projekta. Če je prvi mišljen kot pilotni, je treba načrtovati še eno izvedbo, da se potrdi njegova ustreznost.

b. Mladi so zavezniki. Učenci, ki so sodelovali v projektu, so najboljši ambasadurji, ki bodo vodili naslednjo ponovitev projekta in ga utrdili. Če jim omogočimo, da svoje izkušnje razložijo vrstnikom pri drugih predmetih, bo to pripomoglo k širjenju projekta med različno občinstvo, v soseski...

c. Vključevanje družin. Ker se storitev izvaja v skupnosti, ponuja veliko možnosti za vključevanje družin. Starši lahko sodelujejo pri logističnih nalogah, snemanju videoposnetkov ali pomoči pri širjenju informacij o projektu; vključite jih v projekt.

d. Vključitev v šolo. Izobraževalni center se lahko okrepi z vključitvijo simbolične prakse SL, ki bo pripomogla k prepoznavnosti centra kot šole, odprte za skupnost. V ta namen je treba preiti od osredotočanja na specifične dejavnosti k osredotočanju na vključevanje v akademsko življenje in ideologijo centra.

RELEARN PLASTIC: INNOVATIVE METHODOLOGIES IN SCHOOLS FOR STRENGTHENING THE AWARENESS AND ACTIVE CITIZENSHIP ABOUT PLASTIC CONSUMPTION

MODUL 3

3 UČENJE STORITEV V EVROPSKEM AKTIVNEM DRŽAVLJANSTVU IN DOBRE PRAKSE O PORABI PLASTIKE: "RELEARN PLASTICS"

V naslednjih vrsticah je opisana dejavnost učenja vključene v projekt "Relearn Plastics". To dejavnost je bilo treba prilagoditi razmeram v COVID-19, pri pripravi dejavnosti pa je bilo več vidikov osredotočenih na varnostne ukrepe.

PROBLEM/POTREBA

Razumevanje in ozaveščanje o problematiki plastike in njenega onesnaževanja je ključni izziv za prihodnost našega planeta in bogastvo človeštva.

Namen projekta Relearn Plastics je spodbujati sodelovanje, vključenost in motivacijo učencev ter tako olajšati pridobivanje znanja o tem osrednjem vprašanju, po drugi strani pa tudi uporabo raziskovalnih metodologij v šolah. S spodbujanjem sodelovanja med učenci, učitelji in znanstveno skupnostjo se lahko znanost pripoveduje z novimi pripovedmi, ki lahko nove generacije pritegnejo k odgovornejšim državljskim navadam in osveščajo skupnosti za bolj trajnosten in kritičen model potrošnje (zmanjšaj/ponovno uporabi/recikliraj).

V našem primeru je onesnaževanje s plastiko velik problem za morsko okolje. Zlasti manjši plastični delci imajo lahko velik vpliv na zemeljske in morske organizme. Da bi analizirali ta globalni problem in poskušali najti konkretne lokalne rešitve, projekt Relearn Plastics predlaga delo na področju diagnosticiranja in ozaveščanja o tem vprašanju ter spodbujanja spremembe navad v skupnostih, vključenih v projekt.

RAZVOJ PROJEKTA

- opredelitev in soglasje o okoljskem vprašanju na svetovni in lokalni ravni;
- konkretizacija nalog in odgovornosti, da se omogoči posredovanje;
- priprava javnega posega;
- vzorčenje plaž in/ali parkov;
- ločevanje in analiza vzorcev/projekt raziskave;
- nalaganje rezultatov na spletno platformo projekta;
- razprava o rezultatih in ukrepi za ozaveščanje, da bi problem postal viden, iskanje rešitev v šoli ali zunaj nje.

UČENJE

- analiza in razmislek o družbenih in okoljskih problemih (družbene navade in mikro/meso plastika v morskem okolju)
- poznavanje procesa sklepanja in znanstvene metodologije
- soustvarjanje raziskovalnega projekta
- tehnološke spretnosti
- načrtovanje in razvoj intervencije
- osnovne znanstvene kompetence
- socialne in civilnodružbene kompetence

STORITEV

- pridobitev celovite diagnoze dogajanja na plažah in/ali v parkih, ki bo pomagala pri iskanju rešitev.
- praktični akcijski dnevi zbiranja plastike na plažah in v parkih

ZAKLJUČEK

Projekt Relearn Plastic nam omogoča, da se odzovemo na resnične in pomembne potrebe ali probleme skupnosti, omogočimo izkustveno in smiselno učenje ter ponudimo storitev skupnosti z dejanskim družbenim učinkom. Tovrstni projekti vedno spodbujajo nenehno razmišljanje ter zahtevajo odprtost, povezovanje in vzajemnost. S pristopom od spodaj navzgor lahko pomaga pri gradnji demokracije, njegov cilj pa je vzgojiti pozorno, dejavno, kritično in odgovorno prebivalstvo.

BIBLIOGRAFIJA

Batlle, Roser. *Guía práctica de aprendizaje-servicio*. Santillana Educación S.L.

Bringle, Robert G., and Kathryn Steinberg. "Educating for Informed Community Involvement." *American Journal of Community Psychology*, vol. 46, pp. 428-441. *ResearchGate*, <https://www.researchgate.net/publication/46428437>.

Cámara Estrella, África María. "La educación de valores a través del aprendizaje-servicio." *EDETANIA*, no. 44, 2013, pp. 187-196, <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4596259>. Accessed 09 11 2020.

Cassidy, Simon, and Peter Eachus. "Learning Style, Academic Belief Systems, Self-report Student Proficiency and Academic Achievement in Higher Education." *Educational Psychology* [London], 20 ed., no. 3, 26 02 2007, <http://dx.doi.org/10.1080/713663740>. Accessed 06 11 2020.

European Parliament of the European Union, and Council of the European Union. "RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 December 2006 on key competences for

RELEARN PLASTIC: INNOVATIVE METHODOLOGIES IN SCHOOLS FOR STRENGTHENING THE AWARENESS AND ACTIVE CITIZENSHIP ABOUT PLASTIC CONSUMPTION

lifelong learning (2006/962/EC)." *Official Journal of the European Union*, 30 12 2006, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006H0962&from=EN>. Accessed 10 11 2020.

Eyler, Janet, and Dwight E. Giles. *Where's the Learning in Service-Learning?* Jossey-Bass Higher and Adult Education Series. Jossey-Bass Inc., U.S., 1999. ISBN-0-7879-4483-1. Accessed 06 11 2020.

Kaye, Cathryn Berger. *The Complete Guide to Service Learning: Proven, Practical Ways to Engage Students in Civic Responsibility, Academic Curriculum, & Social Action*. Free Spirit Publishing, 2004. ISBN: 157542133X, 9781575421339. Accessed 06 11 2020.

Moussa, Nahla M. "The Importance of Learning Styles in Education." *Institute for Learning Styles Journal*, 1 ed., 2014, pp. 19-27, <https://www.auburn.edu/academic/education/ilsrj/Journal%20Volumes/Fall%202014%20Vol%201%20PDFs/Learning%20Styles%20Nahla%20Moussa.pdf>. Accessed 09 11 2020.

Speck, Bruce W. "Why Service-Learning?" *New directions for higher education*, 2001 ed., no. 114, 28 01 2002, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/he.8>. Accessed 11 11 2020.

Stukas Jr., Arthur A., et al. "Service Learning: Who Benefits and Why." *SOCIAL POLICY REPORT: Society for Research in Child Development*, XIII ed., no. 4, 1999. Accessed 16 11 2020.